

maatschappijleer 2 CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;

- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB2 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.
Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:
- NB
- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
 - b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt. In dat geval houdt het College voor Examen bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 62 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Politiek en beleid

1	C	
2	C	
3	C	
4	B	
5	maximumscore 2 1 geldt voor politieke partijen 2 geldt voor allebei 3 geldt voor allebei 4 geldt voor politieke partijen	
	indien vier goed	2
	indien drie of twee goed	1
	indien minder dan twee goed	0
6	D	
7	C	
8	C	
9	A	
10	D	

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 2	
	• Kenmerk: Een belangengroep oefent druk uit op de politieke besluitvorming / probeert de politieke besluitvorming te beïnvloeden	1
	• Rover voldoet daaraan, want Rover probeert door middel van een petitie aan de Tweede Kamer te voorkomen dat de onbelaste reiskostenvergoeding wordt afgeschaft	1
12	maximumscore 2	
	1 onjuist	
	2 onjuist	
	3 juist	
	4 onjuist	
	indien vier goed	2
	indien drie of twee goed	1
	indien minder dan twee goed	0
13	D	
14	B	
15	A	
16	maximumscore 2	
	• 4	1
	• 5	1
17	B	

Criminaliteit en rechtsstaat

18	A	
19	B	
20	maximumscore 2	
	1 juist	
	2 onjuist	
	3 juist	
	4 juist	
	indien vier goed	2
	indien drie of twee goed	1
	indien minder dan twee goed	0

Vraag	Antwoord	Scores
21	D	
22	B	
23	B	
24	maximumscore 2 1 onjuist 2 juist 3 juist 4 onjuist indien vier goed indien drie of twee goed indien minder dan twee goed	 2 1 0
25	D	
26	D	
27	D	
28	A	
29	maximumscore 2 1 onjuist 2 juist 3 onjuist 4 onjuist indien vier goed indien drie of twee goed indien minder dan twee goed	 2 1 0

Analyse maatschappelijk vraagstuk: overlast door hondenpoep

30 maximumscore 4

- Kenmerk: (Er is sprake van een sociaal probleem, dat wil zeggen dat) het gaat om een situatie die veel mensen onwenselijk vinden / die veel mensen in strijd vinden met bepaalde waarden en/of normen 1
- Een voorbeeld/citaat hierbij uit tekst 1 is (één van de volgende): 1
 - “In meer dan 50 procent van de gemeenten klagen burgers met regelmaat over de overlast die de stoelgang van de viervoeters veroorzaakt.” (r. 4-5)
 - “Volgens het CBS is hondenpoep al jaren volksgergnis nummer één.” (r. 18)
- Kenmerk: Het moet gaan om een probleem dat door de overheid kan worden aangepakt / door middel van gezamenlijke actie of door de politiek kan worden opgelost 1
- Een voorbeeld/citaat hierbij uit tekst 1 is (één van de volgende): 1
 - Uit tekst 1 blijkt dat de gemeenten een beleid hebben om de hondenpoepoverlast aan te pakken / dat de gemeenten zich met het vraagstuk bezighouden.
 - Er wordt een symposium/bijeenkomst gehouden waar men gezamenlijk naar een oplossing zoekt voor het vraagstuk.

Opmerking

Alleen een scorepunt voor een juist voorbeeld/citaat toekennen als dit past bij het juiste kenmerk.

Vraag	Antwoord	Scores
31	maximumscore 4	
	<ul style="list-style-type: none"> • Invalshoek: politiek-juridische 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Deze invalshoek is te herkennen, omdat (voorbeeld van een juist antwoord): tekst 1 over het (nationaal symposium over het) hondenbeleid (van gemeenten) gaat 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Invalshoek: sociaalculturele 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Deze invalshoek is te herkennen, omdat (voorbeelden van juiste antwoorden): <ul style="list-style-type: none"> – in tekst 1 een opvatting van de (meeste) gemeentebesturen/een hoogleraar veterinaire volksgezondheid naar voren komt. – uit tekst 1 de opvatting van de meeste gemeenten/burgers/mensen blijkt dat de hondenpoep overlast veroorzaakt. – uit tekst 1 normen en waarden (van betrokken groepen) naar voren komen (zoals de waarde verantwoordelijkheid die de gemeentebesturen belangrijk vinden, en de waarde gezondheid die in gevaar komt volgens de hoogleraar). – uit tekst 1 de norm blijkt dat hondenbezitters de poep van hun hond moeten opruimen. 	1
	<p><i>Opmerking</i> <i>Alleen een scorepunt voor een juiste verklaring toekennen als dit past bij de juiste invalshoek.</i></p>	
32	maximumscore 4	
	<p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende combinaties):</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> – Selectie criterium: actualiteit, want het artikel is verschenen op de dag dat het onderzoek gepresenteerd werd op het symposium. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Selectie criterium: de nabijheid, want (de overlast door) hondenpoep is voor (vrijwel) iedereen iets waar men mee te maken heeft. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Selectie criterium: de doelgroep/het publiek, want de lezers van de Volkskrant lezen graag over maatschappelijke vraagstukken/over (sociale en politieke) problemen die spelen in de samenleving / de lezers van de Volkskrant zullen hierover willen lezen omdat ook zij hier veel mee te maken zullen hebben. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Selectie criterium: uitzonderlijkheid, want het is bijzonder dat er speciaal over het hondenbeleid/over het onderwerp hondenpoep een groot symposium wordt gehouden. 	
	<p>per juist selectie criterium</p>	1
	<p>per juiste uitleg daarbij</p>	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 A

34 **maximumscore 3**

a Twee groepen die tegengestelde belangen kunnen hebben (één van de volgende combinaties):

- de gemeenten (die het hondenbeleid voeren) en hondenbezitters
- mensen die last hebben van hondenpoep/mensen die in de hondenpoep gaan staan en hondenbezitters

b

Voorbeelden van een belang van gemeenten:

- een schone gemeente
- tevreden burgers

Voorbeelden van een belang van hondenbezitters:

- niet te strenge regels tegen hondenpoep
- niet verplicht worden hondenpoep op te ruimen
- geen of lage hondenbelasting

maar ook

- genoeg speciale uitlaat-/uitrenveldjes voor honden in een gemeente
- genoeg prullenbakken waarin de poep weggegooid kan worden

Voorbeelden van een belang van mensen die last hebben van hondenpoep/mensen die in de hondenpoep gaan staan:

- een goed beleid tegen overlast door hondenpoep/goede maatregelen tegen hondenpoep
- streng aanpakken van eigenaren die hondenpoep niet opruimen

maar ook

- genoeg speciale uitlaat-/uitrenveldjes voor honden in een gemeente
- genoeg prullenbakken waarin de poep weggegooid kan worden

a twee groepen die tegengestelde belangen kunnen hebben 1

b per juist belang bij de genoemde groepen 1

Opmerking

Er mogen alleen 2 scorepunten worden toegekend voor juiste belangen als deze belangen verschillend zijn.

35 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

36 maximumscore 2

- Preventieve maatregel (één van de volgende): 1
 - aanleg en onderhoud van de 38 losloopterreinen
 - aanschaffen van hondenpoepvoorzieningen/hondenpoepbakken/poepgrijpers/BioBags
 - voorlichtingscampagnes
- Repressieve maatregel: het opleggen van een boete 1

37 maximumscore 2

- Criminaliteit is het geheel van gedragingen dat door de wet is strafbaar gesteld 1
- citaat (één van de volgende): 1
 - “Als u zich niet aan de regels houdt, kunt u een boete krijgen.”
 - “Voor het niet opruimen van hondenpoep is deze boete 120 euro.”

38 maximumscore 1

De informatie in tekst 3 en 4 is **niet** een voorbeeld van criminaliteit als plaatsgebonden begrip, want zowel in Leeuwarden/Nederland als in Ibiza/Spanje is het niet opruimen van hondenpoep verboden/een vorm van criminaliteit.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen voor een juiste verklaring bij de keuze ‘niet’. Voor alleen de keuze ‘niet’ geen scorepunt toekennen.

39 C

40 maximumscore 1

- Tekst 6 is het meest subjectief omdat (één van de volgende):
- in tekst 6 de mening van de schrijver staat en in tekst 5 geen mening van de schrijver staat.
 - de informatie in tekst 6 niet berust op (controleerbare) feiten en tekst 5 wel.
 - in tekst 6 feiten en mening (van de schrijver) niet goed gescheiden zijn en in tekst 5 wel (de mening van de schrijver komt niet tot uiting in tekst 5).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als tekstkeuze en verklaring juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

41 maximumscore 2

- Voor een juiste argumentatie waarom hondenbelasting wel of niet in strijd met (een kenmerk van) de rechtsstaat is 1
- Voor een juiste argumentatie over de noodzaak of meerwaarde van het heffen van hondenbelasting 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

Ik ben **voor** het afschaffen van de hondenbelasting, want: het heffen van hondenbelasting is wel in strijd met (een kenmerk van) de rechtsstaat, omdat het discriminerend (art. 1 van de Grondwet) is; voor andere (huis)dieren hoeft immers geen belasting te worden betaald. (En ook katten bijvoorbeeld poepen in het openbaar en veroorzaken overlast.) Hondenbelasting is ook niet nodig want hondeneigenaren moeten al de poep van hun hond(en) opruimen en doen ze dat niet, dan krijgen ze een boete. De kosten die gemaakt worden voor uitrenveldjes en het opruimen van achtergelaten hondenpoep, kunnen ook betaald worden uit andere gelden; de overheid betaalt aan meer zaken mee waar niet iedereen gebruik van maakt. / De kosten die gemaakt worden voor uitrenveldjes en het opruimen van achtergelaten hondenpoep, kunnen ook uit hogere boetes betaald worden. (Dan betalen alleen de mensen die de overlast veroorzaken.)

of

Ik ben **tegen** het afschaffen van de hondenbelasting, want: het heffen van hondenbelasting is niet in strijd met (een kenmerk van) de rechtsstaat, want er is geen sprake van discriminatie (art. 1 van de Grondwet), want een hond is niet te vergelijken met bijvoorbeeld een kat (er is dus geen sprake van 'gelijke gevallen'). Uit tekst 1 en 2 blijkt dat hondenpoep een enorme volksergernis is en veel overlast veroorzaakt. Hondenpoep kost de overheid meer geld (opruimen van de hondenpoep, controle, voorzieningen treffen om overlast te voorkomen etc.). Hondenbelasting is dus terecht en nodig, want het geld kan de overheid gebruiken in de strijd tegen overlast door hondenpoep.

Opmerking

Alleen het volledige aantal scorepunten toekennen als beide antwoord-elementen juist zijn, op elkaar aansluiten en elkaar niet tegenspreken.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF. Zend de gegevens uiterlijk op 21 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	www.vvd.nl van 23 januari 2012
tekst 2	naar: www.rtl.nl van 29 februari 2012
tekst 3	naar: Algemeen Dagblad van 13 mei 2011
tekst 4	naar: de Volkskrant van 18 november 2011
tekst 5	naar: www.nu.nl van 27 mei 2011
tekst 6	naar: www.sevendays.nl van februari 2012
tekst 7	naar: www.nos.nl van 19 september 2011
tekst 8	naar: www.ad.nl van 30 mei 2012
tekst 9	naar: www.coalitiechecker.nl van 15 augustus 2012
tekst 10	naar: www.rd.nl van mei 2012
tekst 11	naar: de Volkskrant van 7 december 2011
tekst 12	naar: de Volkskrant van 8 november 2011
tekst 13	naar: Het Parool van 31 maart 2012
tekst 14	naar: De Telegraaf van 1 maart 2012
tekst 15	Spits van 26 april 2012
afbeelding 1	Harry Gijsberts, cartoon.blog.nl van 6 juli 2009
tekst 16	naar: www.om.nl van juli 2012
bijlage	
tekst 1	naar: www.volkskrant.nl van 19 januari 2012
tekst 2	naar: www.nos.nl van 19 januari 2012
tekst 3	naar: www.leeuwarden.nl van 14 augustus 2012
tekst 4	naar: www.ibizavandaag.nl van 16 juni 2012
tekst 5	naar: www.telegraaf.nl van 30 juni 2012
tekst 6	naar: ingezonden brief op www.telegraaf.nl van juni 2012